

עפ"א 21956/12/16 - בסט קאר חברה לשרותי רכב בע"מ נגד עיריית אשדוד

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"א 21956-12-16 בסט קאר חברה לשרותי רכב בע"מ נ' עיריית אשדוד

בפני	כבוד השופט אלון אינפלד
מערערת	בסט קאר חברה לשרותי רכב בע"מ
נגד	עיריית אשדוד ע"י ב"כ עו"ד חופית אוחנה
משיבה	

פסק דין

ההליך

1. לפני ערעור של חברה להשכרת רכב על החלטת בית משפט השלום באשדוד (כב' השופט י' ליבליין), מיום 25.10.16, אשר דחה את בקשת המערערת ליתן לה להישפט בגין דו"חות חניה מטעם עיריית אשדוד, או לחלופין להאריך המועד לשם בקשה להישפט.
2. בהתאם להסכמת הצדדים, אשר ניתנה בכתב, ניתן בזה פסק דין ללא דיון, על יסוד הכתובים בלבד.
3. המדובר ב- 8 דו"חות חניה, מהשנים 2007 - 2010, אשר ביחס אליהם נקטה חברת הגבייה, הפועלת מטעם עיריית אשדוד, בהליכי הוצאה לפועל. במסגרת הליכי הגבייה, שני דו"חות שולמו עוד טרם הגשת הבקשה לבית משפט השלום, והיתר שולמו לאחר מכן, בטרם הדיון בערעור זה.
4. חברת ההשכרה פנתה לבית משפט השלום ב"בקשה להישפט ולחלופין בקשה להארכת מועד להשפט", ובפיה שתי טענות. האחת, כי בכל הדו"חות המדוברים הגישה בקשות להסב הדו"חות על שם הנהגים אשר שכרו את כלי הרכב במועדים המתאימים, אך לא קיבלו תשובה של "תובע" ביחס להחלטתם. כך שלשיטתה, 30 הימים בהם יכולים להגיש בקשה להישפט, במסגרת סעיף 229(א)(סיפא) לחסד"פ, טרם החלו. השנייה, כי בשנת 2014 עשתה חברת ההשכרה בדיקה לצורך "ניקוי שולחן", אודות כל הקנסות התלויים ועומדים כלפיה, אצל חברת הגבייה של המשיבה. זאת, בתיאום עם עורכת דין מטעם העירייה. לשיטת חברת ההשכרה, נמסר לה באותה עת שכל הקנסות שולמו או בוטלו.
5. לאחר קבלת התגובה של העירייה, דחה בית המשפט את הבקשה. ביחס לשני דו"חות אשר כבר שולמו במסגרת הליכי הגבייה, בית משפט השלום קבע כי, מכיוון שהקנסות שולמו, הרי שיש לראות את חברת

ההשכרה כמי שהודתה בעבירה, נדונה ונגזר דינה. זאת, כפי הנראה בהתאם לאמור בסעיף 229(ח) לחסד"פ לפיו "שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו".

6. ביחס ליתר הדו"חות קבע בית משפט השלום, כי לא הוכח שהעירייה לא השיבה לבקשה להסב את הדו"חות. אולם, אפילו אם כך הדבר, הרי כיוון שהעירייה נקטה בצעדים לגביית הקנס במשך כל השנים, חברת ההשכרה ידעה על כך שהקנס תלוי ועומד. בנסיבות כאלה, צריכה הייתה העירייה להגיש את בקשתה להישפט מיד עם היוודע לה על קיום הליכי הגבייה. בית משפט השלום קבע שלא ראוי לאפשר לחברת ההשכרה, לאחר שנים, להאריך המועד להישפט. עוד קבע בית המשפט, שאין ראייה מספקת לפיה העירייה הגיעה להסדר עם חברת ההשכרה על הדו"חות המדוברים, ועל חברת ההשכרה היה להציג מסמך המוכיח זאת.

ערעור ותשובה

7. חברת ההשכרה מערערת על החלטת בית המשפט. חברת ההשכרה טוענת כי הביאה ראיות לפני בית המשפט לפיהן אכן ביקשה להסב את הדו"חות ואף הגיעה להסדר. זאת, באמצעות תצהיר של עובד החברה, עם עותקים של בקשות החברה להסב הדו"חות. אולם, בניגוד אליה, העירייה לא הביאה בפני בית המשפט את ההחלטות של התובע, או אישורים בדבר משלוח הודעות כאלה. לשיטת חברת ההשכרה, הנטל היה על העירייה להראות כי העירייה השיבה לבקשות ההסבה. המערערת טוענת עוד כי, מהותית, יש בידה להראות שלא היא, אלא שוכרים, ביצעו את העבירות בפועל.

8. מבחינת ההליך, קובלת המערערת על כך שלא נערך דיון בבקשתה במעמד הצדדים וגם לא ניתן לה להשיב לתגובת העירייה. כך, בית המשפט קיבל טענות של העירייה, מבלי שניתנה הזדמנות הוגנת לחברת ההשכרה להתייחס.

9. העירייה בתגובתה טענה שתי טענות סף, על פיהן ביקשה לדחות את הערעור במישור הדיוני, עוד בטרם הדיון לגופו של עניין. הטענה האחת היא, כיוון שחברת ההשכרה כבר שילמה בינתיים את כל הדו"חות יש לראותה כמי שהודתה, נשפטה וריצתה את עונשה, ושוב אין מקום עוד לדיון בעניין. עוד טוענת העירייה במישור הפרוצדוראלי כי בכלל אין זכות ערעור על החלטות בית המשפט לפי סעיף 230 לחסד"פ, שכן מדובר ב"החלטה אחרת", שאינה פסק דין, והחסד"פ לא קבע לענין זה הליך ערעור.

10. לגופו של עניין העירייה טוענת שאין אצלה כל רישום או אינדיקציה לקיומו של הסדר בשנת 2014. להיפך, מהרישומים בתיקים של חברת הגבייה, עולה כי בתקופה הרלוונטית הליכי הגבייה נמשכו כרגיל. משמע שלא היה כל הסדר.

11. העירייה מצביעה על כך שיש בידה עותק של "החלטת תובע" הדוחה הבקשה להסבת אחד הדו"חות ברשימה (מעיון בנספח עולה כי מדובר בהחלטה ביחס לשניים מבין הדוח"ות). לטענתה, ניכר ברישומים כי ההחלטה נשלחה. לגבי יתר הדו"חות, לטענת העירייה, אין כל אינדיקציה המלמדת על כך שהוגשו בקשות הסבה. לפיכך, לשיטתה, יש להסיק שלא הוגשו בקשות כאלה. מכאן, שאין מדובר אלא באיחור רגיל

בתשלום הקנסות.

12. יאמר, כי חברת ההשכרה טוענת שאין לקבל את הרישומים של חברת הגביה המסחרית, באשר לא חלה עליה חזקת התקינות של מעשי הרשות.

דיון - טענות הסף

13. אין בידי לקבל את טענות הסף של העירייה.

14. לענין הסמכות, בתי המשפט המחוזיים דנים בערעורים על החלטות לפי סעיף 230 דבר יום ביומו. הגיונם של הדברים ברור. הכלל הוא שאין ערעור על החלטת ביניים בהליך הפלילי, שכן על החלטה כזו ניתן לערער בסוף ההליך. אולם, כאשר מדובר בהחלטה אשר משמעותה סיום ההליכים, אין הבדל בינה לבין פסק דין של ממש. שכן החלטה זו קובעת את התוצאה של ההליך. על החלטות כאלה ברי שיש זכות ערעור (ראו דיון דומה לאחרונה בבית משפט זה, במקרה הרבה יותר גבולי בעפ"ת 38313-03-16 **מדינת ישראל נ' אלקאר** (25.5.16, מפי הנשיא י' אלון)).

15. יש לדחות בשתי ידיים את הטענה לפיה מששולם סכום הקנס רואים את המשלם כאילו הודה, נשפט וריצה עונשו, ומכאן שאין מקום עוד לערעור, לאחר שהצליחו הליכי הגביה. בצדק מתקוממת חברת ההשכרה על טענה זו. הרי אין מדובר במי שבחר לשלם קנס, ובבחירתו לשלם הודה מרצונו. העירייה, באמצעות חברת הגביה, ירדה לנכסיה של חברת ההשכרה, בפעם אחת שלחה מוציאים לפועל שהביאו לביצוע תשלום, ובפעם אחרת שלחה ידה בחשבון הבנק של החברה ונטלה משם את הכסף. לא זו היא הודיה חופשית ומרצון במדינה דמוקרטית, עם כל הכבוד להליכים המהירים, ולחזקות הדקונויות הקבועות בעבירות הקנס. מכל מקום, לטעמי, אפילו אם ניתן היה לפרש את החוק כאילו ש"תשלום" בנסיבות כאלה הוא "הודיה", הרי שבהעדר הרצון להודות, בוודאי שיש טעם ראוי לביטול ההודיה במסגרת סעיף 153 לחסד"פ.

16. אולם, אין צורך להידרש לשיקולים חוקתיים לצורך עניין זה. שהרי סעיף 229(ח) לחסד"פ עצמו קובע כי "שילם אדם את הקנס רואים אותו כאילו הודה באשמה בפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו. **אולם הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על אדם ששילם את הקנס ותובע ביטל את הודעת תשלום הקנס לפי סעיף קטן (ג) או על אדם שבית המשפט החליט לקיים את משפטו אף על פי שהודיע באיחור על רצונו להישפט כאמור בסעיף 230**" (ההדגשה נוספה - א"א).

17. משמע, לא זו בלבד שאין כאן טענת סף המחייבת דחייה של הערעור, מתברר ששגה בית משפט השלום אשר סבר כי, לאחר שהליכי הגביה הביאו לתשלום הקנס, אין הוא מוסמך עוד להאריך המועד להישפט, בשל סיום ההליך.

לגופו של עניין

18. לגופו של עניין, חלק מטענות המערערת נכונות, והנסיבות העובדתיות באמת לא הובהרו עד תום. למרות זאת, אין מנוס מדחיית הערעור.

19. מקובלת עלי קובלנת המערערת, על כך שבית משפט השלום נתן החלטתו לאחר שקיבל את תגובת העירייה מיום 18.10.16. זאת, מבלי שנתן הזדמנות לחברת ההשכרה להשיב, ובמלי לקבוע דיון. יודגש, אין חובה לקיים דיון בבקשות מסוג זה. הדבר נפסק בבירור בבית המשפט העליון ברע"פ 9142/01 **סוראיא איטליא נ' מדינת ישראל** פ"ד נז(6) 793 (2003). הודגש אז שאין חובה לקיים דיון, ואין חובה כלל לבקש תגובה מטעם המאשימה בבקשות מסוג זה. אולם, הובהר כי יש מקרים בהם ראוי לקיים דיון. זאת לדוגמא, כאשר יש מחלוקת עובדתית בין הצדדים. מחלוקת, המחייבת חקירת מבקש על תצהירו. לטעמי, במקרה דנן, כאשר המאשימה בתגובתה הוסיפה רכיבים עובדתיים לתמונה, כולל רכיבים עליהם הסתמך בית המשפט, שומה היה על בית המשפט לאפשר לחברת ההשכרה להגיב. זאת, בין בתגובה בכתב ובין על ידי זימון דיון, לבירור השאלות העובדתיות השנויות במחלוקת. שגיאה זו יכולה הייתה להביא להשבה לדיון מחודש, אילו היו לחברת ההשכרה סיכויי הצלחה מוחשיים.

20. במקרה זה יש אי בהירות עובדתית רבה ביותר. חברת ההשכרה מציגה עותקים משוחזרים מתוך המחשב המלמדים לכאורה שהגישה בקשות, לגבי כל הדו"חות. אולם, לא ברור כיצד בוצעו שחזורים אלה, ואם יש בהם כדי להוכיח כי אכן הדפיסה בקשות ו לשחה אותן במועד. זאת, במיוחד בשים לב לכך, שלמרות התצהיר בדבר דרך עבודתה הרגילה של החברה, אין עדות ישירה על משלוח קונקרטי בתאריך קונקרטי. ברישומי המאשימה, מצד שני, מופיעות שתי בקשות בלבד מתוך 8 דו"חות במחלוקת. בשתי בקשות אלה מופיע אכן (ברישומי חברת הגבייה) שניתנה החלטת תובע, והעירייה גם הציגה עותקים של החלטת התובע עצמה. אולם, עיון מדוקדק ברישום הפנימי של חברת הגבייה מלמד שלא נרשם ברישומי חברת הגבייה כי החלטות אלה נשלחו לחברת ההשכרה. זאת, בניגוד למסמכים אחרים, כגון הודעות על הגדלת הקנס, בהם מופיע ברישומים אירוע המשלוח עם תאריך המשלוח. לכאורה, אם כן העירייה לא הוכיחה כי השיבה לפניות, לפחות לגבי שתי הבקשות שבוודאי התקבלו. אם כן, לפחות לגבי שני הדו"חות האלה, יש לכאורה מקום לטענה שטרם החל מניין 30 הימים לבקש רשות להישפט. אם כי, יש מקום לטענה כי עצם ההמשך של הליכי הגבייה מלמד שחברת ההשכרה ידעה על דחיית הבקשות. אם כן, כפי שקבע בית המשפט, צריכה הייתה חברת ההשכרה להמשיך בטיפול, על ידי תשלום או הגשת בקשות לבית המשפט. תצהיר חברת ההשכרה אינה עונה ישירות על הרישומים אודות שיחות עמה.

21. אף לגבי שאלת קיומו של הסדר מסוף שנת 2014 קיימת אי בהירות ממשית. העירייה טוענת שאין שום רישום מהתקופה הרלוונטית המלמד על הסדר כזה, ואף נטען (ללא תצהיר) כי שם הפרקליטה המטפלת אינו מתאים, שכן אין היא מי שעוסקת במחלוקות לעניין חניה. מן הצד השני, חברת ההשכרה הציגה, כבר בבקשתה לבית משפט השלום, מסמך מסכם של מחלוקת החניה בעיריית אשדוד, מיום 14.12.14, אשר בו מופיעים דו"חות חניה לא מעטים, אשר לכאורה כולל את כל הדו"חות אשר בתיקנו, כאשר ליד כל כן הדו"חות מסומן "סגור" או "מוקפא". עם זאת, למרות רישום "מוקפא" רשום גם כי קיים חוב של 1499 ₪. חברת ההשכרה אף הראתה קבלה על תשלום בגין חובות חנייה, פחות מחצי שנה לאחר מכן, לפיו שילמה 1733 ₪ לעירייה. אם כי, אין קישור ישיר בין קבלה זו לבין הדו"חות, ותיאורטית אפשר שהיא נוגעת לקנסות מאוחרים יותר.

22. מכל מקום, הרישום "מוקפא" וכן הסכום של 1499 ₪ אינו מוסבר בתגובת העירייה, אשר צרפה מכתב רשמי ששלחה חברת הגבייה מוקדם יותר, בתאריך 2.12.14, במענה לפנייה ל"ניקוי שולחן", ובו טענה לחוב משמעותי הרבה יותר של 5656 ₪. יאמר כי ברישומים של חברת הגבייה, ביחס לכל תיק ותיק, מופיע

כי הייתה הקפאה של הליכי הגבייה בתחילת דצמבר, אך הקפאה זו הופסקה ביום 14.12.14, הוא יום הוצאת הטבלה של העירייה לחברת ההשכרה. טבלה לפיה, כאמור, יש חוב של 1499 ₪ מחד גיסא, כאשר עדיין רשום הסימון "מוקפא" על כל הדו"חות מאידך גיסא.

23. בשים לב לעמדת חברת ההשכרה, לפיה מדובר בדו"חות אשר אמורים היו להיות מוסבים, קבלת הטבלה בו מופיע כי החיוב כלפיה "מוקפא" מחד גיסא, אך עדיין יש חוב מאידך גיסא, אינו מופרך, באשר לכאורה על הדו"חות האלה להיות מוסבות. בדיעבד, בעיון ברישום של חברת הגבייה, ברי כי חברת הגבייה "הקפאה" את החובות רק לתקופת הבירור, נוכח מכתב הפנייה, אך ביטלה את ה"הקפאה" עם העברת הטבלה אודות קיומו של חוב. עצם השינוי של סכום החוב, מהמכתב של חברת ההשכרה מיום 2.12.14 לבין הטבלה של העירייה מיום 14.12.14, כמו גם קיומה של תקופת "הקפאה" לפי רישומי חברת הגבייה, מלמד לכאורה כי היה דין ודברים בין הצדדים, כטענת חברת ההשכרה, בניגוד לטענת העירייה.

24. מקובלת עלי קביעתו של בית משפט השלום, כי אפילו לא התקבל מכתב רשמי של דחיית בקשה להסבה מטעם התובע, הרי אם התברר לחברת ההשכרה כי פניותיה כלל לא הגיעו, או שהגיעו ונדחו, הייתה עליה חובה לפנות תוך זמן סביר, לדרוש את מכתבים הסירוב ולהגיש בקשה להישפט. דא עקא, שהצדדים אינם מציגים מכתבים חד משמעיים, למעט המכתב החד משמעי האחד של העירייה מתחילת חודש דצמבר, אלא הטבלה שנשלחה שבועיים אחר כך לכאורה סותרת אותו.

25. עם זאת, המכתב עצמו, מיום 2.12.14, אומר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי אף אחד מן הדו"חות אינו יכול להיות מוסב. אף אם חברת ההשכרה לא ידעה על החלטת תובע, או על אי הגעת בקשות ההסבה לעירייה, חייבת הייתה לברר הדברים אז, ולדרוש לקבל את החלטות התובע. מכאן, שטענתה העיקרית של חברת ההשכרה, לפיה טרם החל מרוץ 30 הימים להגשת בקשה להישפט - קשה ביותר.

מסקנה ותוצאה

26. שקלתי אם לא ראוי להחזיר הדיון לבית משפט השלום כדי לקיים בירור עובדתי, בשים לב לכך שהבירור העובדתי שהתקיים היה חסר, ואף ההחלטה אינה מתייחסת לחלק מן המסמכים. זאת, במיוחד בהעדר אפשרות של חברת ההשכרה להתייחס לטענות העירייה. אולם, עתה, במסגרת הערעור, ניתנה לחברת ההשכרה האפשרות להתייחס לטענות העירייה. עתה, לאחר עיון בטענות חברת ההשכרה, יש לומר שלא נכון יהיה להחזיר התיק לבירור מחודש, כאשר סיכויי ההצלחה של חברת ההשכרה אינם מוחשיים.

27. יאמר כי למרות אי הבהירות העובדתית הרבה, ישנן כמה נקודות שהן בכל זאת ברורות מספיק. נקודות, אשר לא יאפשרו לקבל את בקשת חברת ההשכרה. בסופו של דבר, חברת ההשכרה לא השיבה לטענת העירייה לפיה קיבלה את המכתב מיום 2.12.14, מכתב בו הובהר כי "אין אפשרות חוקית להסב את הקנס על שם הנהג". חברת ההשכרה צריכה הייתה אז להבין שיש החלטות תובע, או שבקשותיה להסבה לא התקבלו במועד, ולטפל בעניין כבר אז, על ידי דרישת הבהרות והגשת בקשות מתאימות לבית המשפט.

28. חברת ההשכרה הצליחה אמנם להראות כי פנתה במו"מ, שכן קיבלה טבלה דו משמעית מיום 14.12.14, ובה דרישה לחוב מופחת מחד גיסא, עם רישום "הקפאה" ביחס לכל הדו"חות מאידך גיסא. חברת ההשכרה

לא הראתה מכתב מפורש בו יש הודעה על סיום כל החובות, אלא רק טבלה דו משמעית, וגרסה בתצהיר כי סוכם במו"מ כי החוב הוסדר. מכיוון שלא הוגש תצהיר נגדי, יש להניח שחברת ההשכרה הבינה סובייקטיבית שאין לה חוב. אולם, בהעדר מכתב רשמי בעניין, לא ניתן לקבוע כי אכן הייתה הסכמה כזו מטעם העירייה, ואין מדובר באי הבנה.

29. בחודש מאי 2015 ננקטו הליכי הוצאה לפועל נגד חברת ההשכרה. חברת ההשכרה שילמה, אף כי לטענתה סברה שאין צורך בכך. לדבריה בתשלום זה הניחה, שוב, כי בכך הסתיימו החובות הישנים. אולם, בכך בוודאי שגתה. שכן, עצם הנקיטה בהליכי גבייה לימדה כי, מבחינת העירייה, אין ויתור על החובות הישנים. לו הייתה חברת ההשכרה מבקשת אז ארכה על מנת לבקש להישפט, על יסוד הטענה לפשרה שלא כובדה, אפשר שהדבר היה ניתן. אולם, שומה היה עליה, כבר אז, לברר מה עלה בגורל אותה הסכמה במקביל לבקשה להישפט.

30. עתה, לאחר שחברת ההשכרה המתינה זמן רב נוסף, עד אשר ננקטו הליכים חדשים לגבייה, יש לקבוע שמאוחר מדי. אין מקום לאחר זמן רב כל כך לאפשר לה להישפט. בכל זאת, המדובר בהליכים לפי סדר דין מיוחד, אשר אמור להיות מהיר. עם כל ההבנה לכך שתתכנה אי הבנות, חובה על נאשם או נאשמת לוודא הדברים. זאת, במיוחד מקרה בו מתברר שהיו אכן אי הבנות, לפחות מצדה.

התוצאה היא, אפוא, שהערעור נדחה.

המזכירות תעביר עותק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ז סיוון תשע"ז, 11 יוני 2017, בהעדר הצדדים.